

Секція: Проблеми мікроекономіки

КЛІМОВА ОЛЕНА ІГОРІВНА

к.е.н., доцент кафедри фінансів, обліку та аудиту

Донецький державний університет управління

м. Маріуполь, Україна

ФАКТОРИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ СУЧАСНИХ ПРОМИСЛОВИХ КОРПОРАЦІЙ

Промислові корпорації забезпечують якісне зростання доданої вартості у структурі сукупного продукту. Глобальна конкуренція підвищує вимоги до якості продукції, постійних змін стратегій та структури промислових корпорацій, зміщує акценти конкурентної боротьби у сфері боротьби за ефективність використання ресурсів, що змінює значущість ресурсів і стратегічного потенціалу промислових корпорацій.

Очевидно, необхідно слідувати передовому світовому досвіду стратегічного планування та управління, що дозволить сформувати ефективні стратегії організаційного розвитку промислових корпорацій як найважливішого чинника реалізації програм індустріального розвитку економіки. Головними системними елементами стратегічного потенціалу промислових корпорацій стають людський капітал, підприємництво, передові технології як спосіб компактного зберігання знань і навичок, які потрібні людині для її діяльності, а конкурентоспроможність промислових корпорацій ґрунтується на необхідності розвитку їх стратегічного потенціалу.

Мінлива структура промислових корпорацій, їх бізнес-моделей, розширення альянсів, системи вільного обміну розробками у межах концепції відкритих інновацій привели до стимулювання процесу руйнування вертикально інтегрованих корпорацій [1]. У результаті, під

впливом глобалізації, посилення взаємодій, інформаційних технологій формується модель «нової фірми», системними елементами якої є:

людський капітал – головний елемент активів;

пріоритет нематеріальних активів у структурі (бренди, патенти, стратегічні альянси, ключові компетенції щодо організації виробництва тощо);

гнучкість взаємодії та контрактів із співробітниками, партнерами по бізнесу, іншими структурними підрозділами;

широкі можливості використання своїх компетенцій (у тому числі у сфері досліджень і розробок) за межами конкретної корпорації;

дифузність меж корпорації;

відмова від жорсткого контролю.

Сучасна конкурентоспроможність промислових корпорацій лежить у площині інновацій, стратегічного потенціалу організаційного розвитку, динамічних здібностей та вміння конфігурувати активи [2].

Реальна діяльність підприємств не визначається лінійно-функціональною ієрархією, хоча тут і реалізуються важливі бюрократичні процеси у формі дозволів і наказів. Вирішення повного комплексу виробничих завдань здійснюється у формі розтягнутих у часі процесів, в яких здійснюється послідовна трансформація ресурсів та інформації у деяких локально виділених елементах, що передають продукти трансформації наступному елементу процесу аж до появи готового продукту, проекту, набору дій або послуг.

Успіх промислових корпорацій в сучасних умовах виражається у конкурентній перевазі, що значною мірою визначається стратегічними процесами, які відбуваються всередині промислових корпорацій, та їх узгодженістю.

У стратегічному плані промислові корпорації підвищують рівень інноваційної активності – інтегральної характеристики якості їх діяльності, яка включає орієнтацію на нововведення, підвищення інтенсивності

здійснення дій з трансформації інновації у товар, посилення здатності застосовувати передові методи планування та організації виробництва.

Характеристичними складовими, що забезпечують розвиток промислових корпорацій, стають «людський капітал» → «підприємництво» → «сучасні технології» → «рутини».

Загальне завдання формування збалансованого продуктового портфеля полягає у нарощуванні конкурентоспроможності у стратегічній перспективі.

Підприємство фінансує виробничу діяльність по кожному процесу, купує необхідні ресурси, переробляючи які, виготовляє продукцію, потім реалізує її та отримує дохід, частина якого йде на формування джерел інвестицій. У цьому випадку стратегічні процеси доцільно розглядати як систему факторів, що інтегруються у стратегічний потенціал підприємства. Найважливішою проблемою планування портфеля у даному випадку є завдання організаційного розвитку промислових корпорацій, обумовлене трансформацією їх стратегічного потенціалу.

Успішне виявлення технологічних і ринкових можливостей, відбір технологій та характеристик продукту, конструювання бізнес-моделей та забезпечення фінансовими ресурсами стратегічних процесів підвищують рентабельність і сприяють зростанню промислової корпорації. Зростання прибутку, у свою чергу, сприяє розвитку ресурсної бази, активів і стратегічного потенціалу всієї промислової корпорації.

Ключовим фактором для сталого розвитку промислових корпорацій є їх здатність рекомбінувати та реконфігурувати свої продуктові портфелі, а також активи та організаційні структури по мірі зростання підприємства та зміни ринків і технологій – двох неминучих джерел змін. Реконфігурація необхідна для підтримки еволюційної відповідності та досягнення довгострокових цілей. При цьому зміна та реконфігурація продуктового портфеля має адекватно відображати мінливий стратегічний потенціал промислової корпорації за всіма структурними елементами, такими як:

передові галузеві технології, накопичені знання, лабораторне обладнання, наявність учених, конструкторів, технологів високого рівня, капітал, рутини всіх рівнів.

Приватна промислова корпорація у сучасній економіці перетворилося у центр алокації ресурсів для перетворення знань у компетенції, а компетенції – у вартість. Однак щоб такий інститут забезпечував відповідний результат, промисловій корпорації необхідний відповідний потенціал для створення портфеля конкурентоспроможної продукції.

Стратегічний потенціал дозволяє промисловій корпорації узгоджено здійснювати операційні, інноваційні, інвестиційні процеси, більш коректно прогнозувати величину інвестицій у розробку інноваційного продукту та отримувати інноваційну ренту.

Динаміка життєвих циклів виробів, які включаються у продуктовий портфель, як це часто буває на практиці, не збігається. Одні вироби користуються підвищеним попитом, попит на інші – падає та поступово припиняється. Тому формування портфеля перетворюється на досить складне завдання балансування стратегічних процесів промислових корпорацій, їх потенціалу, чинників попиту, фінансових ресурсів, виробничої потужності, рентабельності, фінансової стійкості та інновацій.

Отже, узгодженість стратегічних процесів: виробничих, інноваційних, інвестиційних, фінансових – характеризує потенціал промислових корпорацій, тобто їх здатність виробляти конкурентоспроможну продукцію.

Література:

1. Скопенко Н.С. Еволюція процесів інтеграції в Україні / Н.С. Скопенко // Проблеми підвищення ефективності інфраструктури. – 2013. – Вип. 37. – С. 118-129.
2. Бойда С.В. Оцінка стратегічного потенціалу підприємств деревообробної промисловості Чернівецької області: [Електронний

ресурс] / С.В. Бойда // Ефективна економіка. – 2013. – № 8. – режим
доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=2245>